

SZLAK BURSZTYNOWY

Odcinek prowadzący przez województwo łódzkie

Prowadzi przez teren niemal całego województwa, obejmując historyczne ziemie: Wieluńską, Sieradzką, Łęczycką i Księstwo Łowickie. Pozwala poznać trakty komunikacyjne, znane od czasów starożytnych. Wędrowali nimi kupcy z basenu Morza Śródziemnego, zmierzający na północny-wschód i północ po bursztyn, ceniony zwłaszcza w Cesarstwie Rzymskim. Droga wiodła z nad Adriatyku przez Polskę kilkoma odnogami. Jedną z biegnących przez starożytny Kalisz rozdzielała się na kierunek północny i wschodni, wzdłuż Bzury ku Wiśle. Szczególną rolę odgrywała Warta, niezwykle ważna arteria komunikacyjna, wzdłuż której powstawały liczne osady. Dzięki temu Ziemia Łódzka znalazła się w centrum bursztynowej „magistrali” Rzym - Dunaj - Bałtyk.

Turystyczny Nadwarciański Szlak Bursztynowy powstał w 2006 r. z inicjatywy Stowarzyszenia Polskiego Szlaku Bursztynowy. Szybko stał się atrakcją turystyczną. W Konopnicy co roku obchodzone jest Europejskie Święto Bursztyny, bardzo popularne także wśród miłośników wypoczynku na rowerze. Uczestnicy święta poznają „bursztynową” historię okolicy, między nimi przechadzają się Rzymianie, trwają wyścigi rydwanów, słowiańscy wojownicy obozują i walczą z wikingami, a chętni mogą szukać okruszków bursztyny w nadrzecznym piasku.

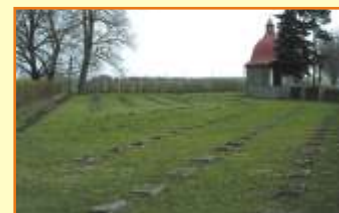
Rowerowy Szlak Bursztynowy jest systematycznie rozbudowywany i urozmaicany. Plany zakładają utworzenie trasy międzynarodowej, prowadzącej przez Mazowsze, Warmię i Mazury do rosyjskiego obwodu kaliningradzkiego - starożytnej Sambii. Na południe zaś poprzez Opolszczyznę włączenie się w szlak bursztynowy, oznakowany na Morawach, by dalej przez Austrię dotrzeć do włoskiego wybrzeża Adriatyku.

Rowerowy Szlak Bursztynowy w województwie łódzkim liczy ok. 250 km. Łączy w spójną całość wytyczone wcześniej i funkcjonujące już trasy. Dzieli się na dwie części: Nadwarciański i Nadburzański. Pierwszy biegnie przez Łódzkie wzdłuż Warty. Do województwa wkracza od strony Parzymiech, do wsi Załęcze. Dalej biegnie przez Załęcze Wielkie, Bieniec, Łaszew, Przywóz, Toporów, Krzeczów, Drobnice i Radoszyce do Osjakowa. Tam przechodzi na prawą stronę doliny Warty i przez Strobin i Konopnicę dociera do Rychłocic a dalej do Burzenina, Strońska, Sieradza i Warty. Po drodze mijają stare ośrodki grodowe w Rudzie, starożytne kurhany w Przywodzu i Strobiniu i dawny gród rycerski w Konopnicy, Sieradz - niegdyś siedzibę kasztelani, podobnie jak Ruda i Spycymierz. Historycznymi miastami są również Warta i Uniejów. Na odcinku od tawy na Jeziorsku do Spycymierza, szlak prowadzi przez województwo wielkopolskie razem z niebieskim Nadwarciańskim Szlakiem Rowerowym. W pobliżu wsi Łęg Piekarski odkryto groby książęce z licznymi skarbami, w większości importami z cesarstwa rzymskiego. Dla chętnych turystów jadących na północ, na Kujawy, od Uniejowa prowadzi oznakowany wspomniany Nadwarciański Szlak Rowerowy. Kilkanaście kilometrów na północ od granicy województwa, na tym szlaku leży najważniejsze dla regionu miejsce pamięci narodowej - Chelmno nad Nerem. Był tu niemiecki obóz straceń, gdzie zamordowano ponad 200 tys. ludzi, w większości mieszkańców miast Łódzkiego.

Nadwarciański odcinek szlaku to również wiele pamiątek związanych z linią obrony Kampanii Wrześniowej w 1939 r. Wojna rozpoczęła się w rejonie Wielunia od zbombardowania miasta i później na kilka dni zatrzymała się na linii Warty. Cmentarze wojenne znajdują się w Konopnicy, Strońsku i Glinie zaś liczne mogiły na wielu cmentarzach nadwarciańskich miejscowości. Szczególną atrakcją szlaku są jego walory przyrodnicze. Prowadzi przez dwa parki krajobrazowe: Załęczański i Miedzyrzeczka Warty i Widawki, oraz wzdłuż zbiornika Jezioro.

Nadburzański odcinek to niezwykle interesująca trasa Pradolina Bzury-Neru. Wzdłuż rzek prowadził kiedyś szlak bursztynowy na Kurpie i dalej do Sambii, później między Warszawą i Poznaniem - Trakt Królewski. Obecnie na trasie zwiedzić można miasta historyczne Łęczycę (wraz z dawnym grodziskiem i kolegiatą w Tumie) i Łowicz. Region Łowicza słynie z kultywowanej od wieków tradycji i sztuki ludowej. Szlak w regionie łódzkim kończy się na jego granicy w pobliżu Bolimowa, miejsca tragicznego bo pamiętającego I wojnę światową i użycie w 1915 r. po raz pierwszy w historii gazów bojowych. Nadburzański odcinek szlaku to wspomnienia krwawej, prawie miesięcznej bitwy Nad Bzurą, pamiętką po niej są liczne cmentarze wojenne zaś jej historię ukazują zbiory muzeum w Kutnie, a wydarzenia przypominają inscenizacje bitwy odbywające się we wrześniu.

Cmentarz z I wojny światowej w Bolimowie

Muzeum Narodowe w Nieborowie

Arkadia - Świątynia Diany

Arkadia - Przybytek Arcykapłana

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy, Kolonia Bolimowska Wies 42A, tel. 46 838 02 31
 Ośrodek Szkoleniowo-Wycieczkowy POD SOSNĄ, Nieborów, tel. 608 595 995, www.podsosna.ue
 Zajazd ROZDROŻE, Nieborów 163c, tel. 46 838 50 51, www.zajazd-nieborow.pl
 Oberża POD ŻŁOTYM PROSIAKIEM, Nieborów 175, tel. 501 327 880 www.zlotyprosiak.pl
 Gospodarstwa agroturystyczne:
 - E. Szwarocka, Joachimów Mogiły 2, tel. 517 228 060, www.e-gospodartwo.na12.pl
 - M. Sikorska, Joachimów Mogiły 47, tel. 695 052 189, www.uroczyskohalin.webpark.pl
 - ZAŚCIANEK BABIE LATO, Ziemiary 56, tel. 22 614 63 99, www.babelato.pl
 - J. i R. Woynarowscy, Łasieczniki 62, tel. 609 551 021, www.lasieczniki.szu.pl
 - R. Ciuk, STAJNIA U KOWALA, Nieborów 233, tel. 501 148 284 www.stajniakowala.strefa.pl
 - B. Wójcik, Nieborów 135, tel. 46 838 56 30

Granica województwa

3,5 km

Humin
(skrzyżowanie)

4,0 km

Bolimów
(skrzyżowanie z drogą 705)

6,5 km

Nieborów
(węzeł szlaków)

1,0 km

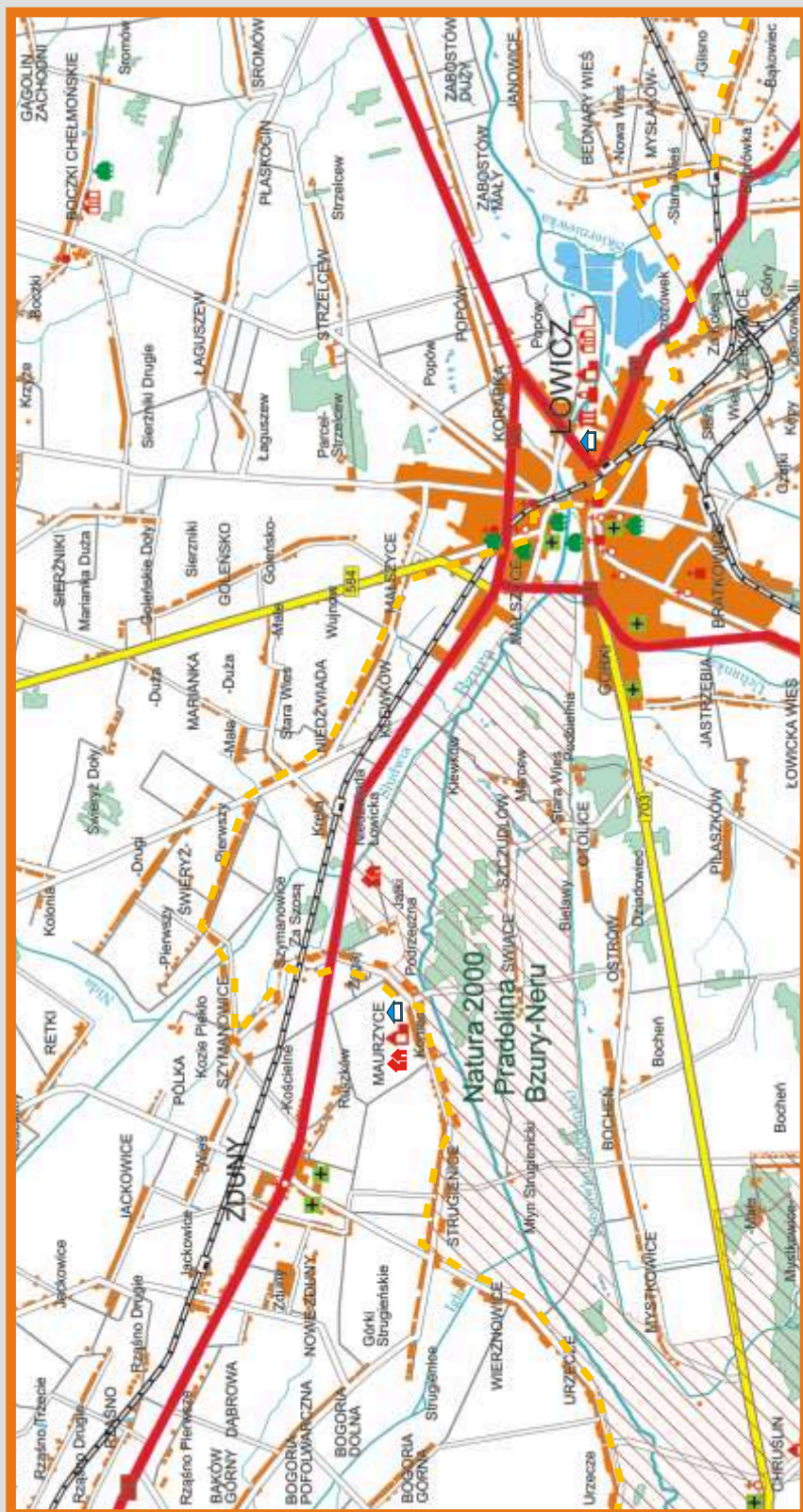
Nieborów Zachodni
(skrzyżowanie z drogą 70)

2,5 km

Mysłaków
(przejazd przez tory PKP)

3,0 km

Łowicz
(skrzyżowanie z drogą nr 70)

Boże Ciało w Łowiczu

Łowicka wycinanka

Bazylika w Łowiczu

Skansen w Maurzycach

Most na rzece Słudwi

ŁOWICZ

Od 1136 r. był siedzibą arcybiskupów gnieźnieńskich. Prawa miejskie od 1298 r. Pierwszą linię kolejową przeprowadzono przez Łowicz w 1845 r. W zabudowie Starego Rynku zwracają uwagę domy mieszczkańskie z XVII-XIX w., znajdują się tu: bazylika katedralna, której obecny barokowy kształt pochodzi z poł. XVII w. i jest wynikiem przebudowy świątyni gotyckiej, we wnętrzu liczne ołtarze i nagrobki 12 prymasów; Ratusz Miejski wybudowany w 1826-28 r.; dawny dwór Dziekanów wybudowany w XVII w.; kuria wikariuszów wzniesiona w początkach XVIII w. na planie podkowy; brama prymasowska wzniesiona ok. 1645 r. Do ważnych zabytków miasta należą także: późnobarokowy kościół oo. Pijarów z 1725-30 r.; zespół klasztoru ss. Bernardynek, na który składa się barokowy kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej i św. Elżbiety z 1650 r. oraz zabudowania klasztorne; późno-renaansowy kościół św. Leonarda i św. Małgorzaty wybudowany w 1642 r.; kościół mariawicki wzniesiony w stylu neogotyckim w 1910 r.; kościół pw. Świętego Ducha będący najstarszym zabytkiem Łowicza, wybudowany w 1404 r. jako budowla gotycka, we wnętrzu wyposażenie z XVIII i XIX w.; dawny kościół i klasztor oo. Bernardynów składający się z gotyckiego kościoła z 1464 r. oraz barokowego budynku klasztornego z XVII w.; dawny kościół ewangelicki wybudowany w stylu klasycystycznym w 1838-39 r. Warto zobaczyć także: zespół budynków dawnej poczty konnej - klasycystyczny zespół budynków z 1. poł. XIX w., z wozownią, stajnią i budynkiem głównym; ruiny zamku prymasowskiego, zbudowanego ok. 1355 r.; basztę gen. Klickiego, trzykondygnacyjną wieżę z 1824 r. oraz romantyczny pałacyk z tego samego okresu - wewnątrz mieści się Galeria Malarstwa Współczesnego Zofii i Henryka Artymowskich. W Łowiczu istnieje unikatowe Muzeum Guzików. Łowicz słynie również z tradycyjnych obchodów święta Bożego Ciała, kulturyujących ludową trdycję.

MAURZYCE

Mieści się tu Skansen Wsi Łowickiej. Na pow. 17 ha odtworzono obiekty budownictwa wiejskiego z obszaru dawnego księstwa łowickiego, charakterystyczne dla wsi o układzie rozproszonym tzw. owalnic oraz wsi o zabudowie jednostronnej tzw. ulicówek. Budynki mieszkalne i gospodarcze, pochodzące głównie z 2. poł. XIX w., wyposażone są w sprzęt i narzędzia rolnicze. We wsi na rzece Słudwi, znajduje się pierwszy w Europie most spawany, wzniesiony w 1929 r.

ZDUNY (2 km)

Kościół parafialny wzniesiony w 1896-99 r., w miejscu pierwotnej drewnianej świątyni, która istniała tu już w drugiej połowie XIII w. We wnętrzu świątyni szczególną uwagę przykuwa wyposażenie z XVII-XIX w.

Łowicz
(skrzyżowanie z drogą nr 70)

2,5 km

Łowicz
(zjazd z mostu)

5,0 km

Malszyce
(skrzyżowanie z drogą nr 584)

3,5 km

Niedźwiada
(skrzyżowanie)

3,0 km

Most na Słudwi

3,5 km

Maurzyce
(skrzyżowanie z drogą nr 2)

6,0 km

Strugienice
(skrzyżowanie)

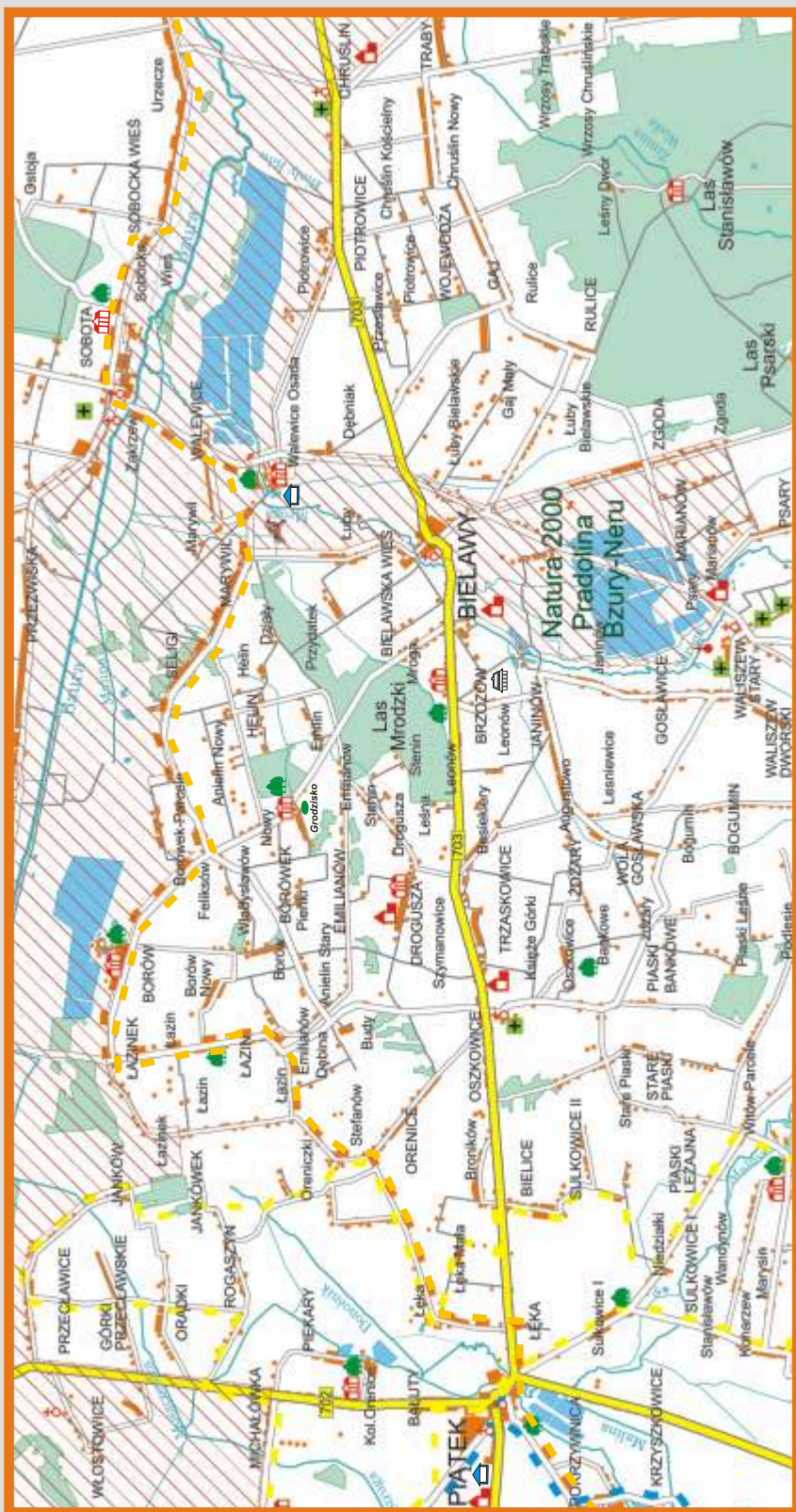
**→ 2 km
Zduny**

4,0 km

Urzeczcie
(skrzyżowanie)

Hotel ECO **, Łowicz ul. Podrzeczna 22, tel. 602 620 147, www.hotel-eco.pl
Zajazd Łowicki, Łowicz ul. Blich 36, tel. 46 837 41 64, www.zajazdlowicki.oit.pl
Ośrodek AKADEMICKI, Łowicz, tel. 46 837 43 38, www.meshp.lowicz.pl
Ośrodek Konferencyjny INTERREX, Maurzyce 11B, tel. 46 838 75 50, www.mwshp.lowicz.pl
Ośrodek Szkoleniowo-Konferencyjny ZACISZE, Łowicz, tel. 601 346 042, www.zacisze.dt.pl
Usługi Hotlarskie ANETA, Łowicz ul. Powstańców 12, tel. 46 837 04 48
Schronisko młodzieżowe PTSM, Łowicz, ul. Grunwaldzka 9, tel. 46 837 37 03

NOTATKI:

Dwór w Sobocie

Kościół w Sobocie

Dwór Walewskich w Walewicach

Stadnina koni w Walewicach

SOBOTA

Zabytkiem jest murowany, gotycko-renaansowy kościół parafialny śś. Piotra i Pawła, wzniesiony ok. 1518 r. z fundacji T. Sobockiego, sędziego ziemskiego. Neogotycki dwór Zawiszów z 2. poł. XIX w. miejsce urodzenia Artura Zawiszy, uczestnika walk o niepodległość. Dwór ten został wzniesiony na miejscu starszej budowli z XVI w. z wykorzystaniem elementów domniemanego zamku. Obok rozciąga się park założony według planów W. Kronenberga ok. 1896 r.

WALEWICE

Barokowo-klasycystyczny pałac Walewskich wybudowano w 1783 r. z fundacji szambelana królewskiego A. Walewskiego wg projektu H. Szpilkowskiego. Posiadłość była niegdyś siedzibą rodu Walewskich, a w latach 1856-1945 znajdowała się w rękach Grabińskich. Obok pałacu stoją zabudowania gospodarcze: stajnie, powozownie i spichlerz przebudowane w XIX i XX w. Całość otacza park krajobrazowy z 1886 r. Pałac jest obecnie siedzibą Stadniny Koni Walewice zajmującej się hodowlą koni półkrewi angloarabskiej. Stadnina oferuje kursy jazdy konnej, przejażdżki końmi i bryczkami, wczasy w siodle i inne formy wypoczynku. W pałacu słynnym z romansu Napoleona z M. Walewską mieszczą się apartamenty hotelowe.

BIELAWY (2,5 km)

Kościół Nawiedzenia NMP wzniesiony w stylu późnego gotyku ok. 1403 r. z fundacji W. Bielowskiego, kanonika gnieźnieńskiego.

BORÓWEK

Znajduje się tu kopiec otoczony fosą, tzw. grodzisko stożkowate. Badania wykazały, że są to relikty drewnianego dworu na kopcu, funkcjonującego od przelomu XIV i XV w. do początku, lub połowy XVII w. Możliwe, że warownię wzniesli Bielowscy. Podczas prac odnaleziono militaria z ok. 1400 r. Niedaleko grodziska odnaleziono relikwii drugiego kopca, być może również pozostałość po dworze obronnym. Do dziś zachował się dwór z 1920 r. Zabytek należy do Domu Pomocy Społecznej dla osób psychicznie chorych i połączony jest z dostawionym, nowszym budynkiem. Mieszczą się w nim biura. W związku z obecnym przeznaczeniem obiektu, zwiedzanie możliwe za zgodą personelu. W parku rośnie największy w woj. okaz miłorzębu chińskiego.

BORÓW

Stoi murowany, parterowy, podpiwniczony dwór z gankiem, wzniesiony w początkach XX w. Dookoła fragmenty parku krajobrazowego i stawy hodowlane. We wsi urodził się Władysław Grabowski (1874 - 1938), międzywojenny premier RP i minister finansów - twórca reformy walutowej.

PIĄTEK - str. 57

PAŁAC WALEWSKICH, Walewice, tel. 46 838 21 14 www.walewice.pl
Schronisko Młodzieżowe, Piątek ul. Kutnowska 19, tel. 24 389 41 04
Gospodarstwo agroturystyczne:
- M.Stanilewicz, Bielawy Brzozów 53, tel. 46 832 26 30

NOTATKI:

Urzeczce
(skrzyżowanie)

5,0 km

Sobota
(skrzyżowanie)

2,5 km

Walewice
(skrzyżowanie)

→ 2,5 km
Bielawy

6,5 km

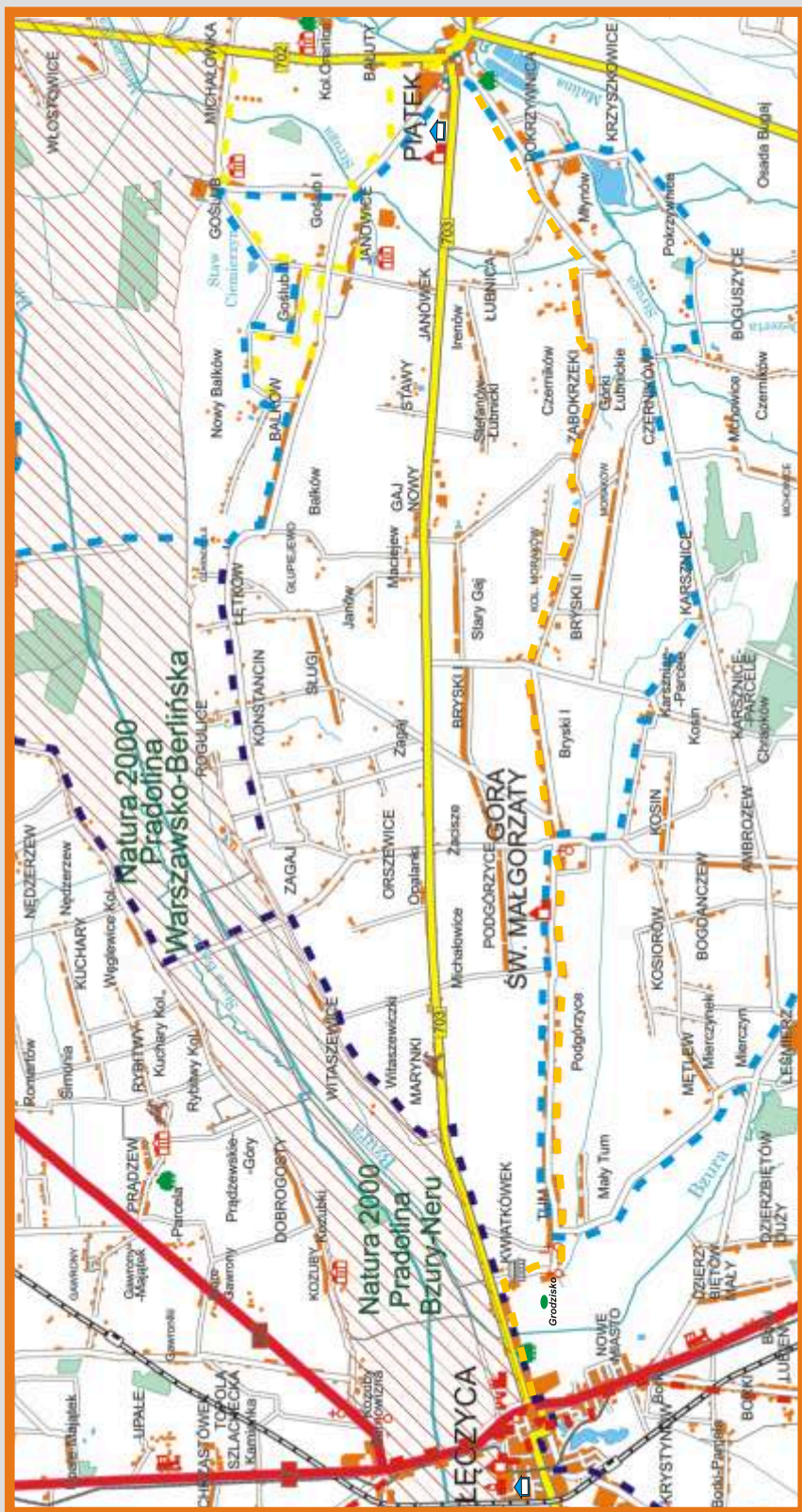
Borów
(skrzyżowanie przy dworze)

7,5 km

Kolonia Orenice

4,0 km

Piątek
(skrzyżowanie dróg nr 702 i nr 703)

Góra św. Małgorzaty

Archikolegiata w Tumie

Wykopiska archeologiczne na grodzisku

GÓRA ŚW. MAŁGORZATY

Pierwotnie była własnością książąt mazowieckich: Miecysława, Bolesława, Henryka i Kazimierza, którzy w 1141 r. przekazali ją na wieczną własność klasztorowi kanoników laterańskich w Trzemesznie. Kościół pw. św. Małgorzaty stoi na szczycie wzgórza. Został wybudowany przed 1250 r., pierwotnie w stylu romańskim. Ostatecznie przebudowany w XV w. Fragmenty kościoła z tego wieku wykonane są z cegły gotyckiej.

TUM

Znajduje się tu archikolegiata, która należy do unikatowych budowli romańskich na terenie Polski. Konsekrowana została w 1161 r., a jej budowa rozpoczęła się w poł. XII w. W 1285 r. odbył się tu synod, na którym podjęto uchwałę dotyczącą tego, aby proboszczami i nauczycielami były wyłącznie osoby mówiące po polsku. W XIV i XV w. kolegiata odparowała napady Litwinów, Tatarów i Krzyżaków, jednak najbardziej ucierpiała w 1294 r. podczas napadu Litwinów, którzy zdobyli kościół i częściowo go spalili. Charakterystyczne dla tej budowli z granitowej kostki jest trójwymiarowe wnętrze przedzielone pięcioma parami ostrołukowych filarów. Z okresu budowy świątyni zachowało się kilka detali, w tym najstarsze w Polsce malowidła ściennie i cenne rzeźby romańskie (portal rzeźba z ok. 1160 r. przedstawiająca Chrystusa na Majestacie i płyta nagrobna rycerza z XII/XIII w. oraz resztki polichromii). Wnętrze kolegiaty posiada cechy gotyckie. W 1949-1961 r. archikolegiatę odbudowano po zniszczeniach wojennych przywracając jej pierwotny wygląd. Prace archeologiczne ujawniły fragmenty dawnego klasztoru benedyktynów z końca X w. Obok kolegiaty stoi barokowy, drewniany kościół pw. św. Mikołaja z 1761 r. Na cmentarzu parafialnym znajdują groby miejscowej szlachty i duchowieństwa, a także kwatery żołnierzy poległych w 1914 r. i w 1939 r. w czasie Bitwy nad Bzurą. W pobliżu kolegiaty znajduje się grodzisko zwane Szwedzką Górą, będące od VI w. siedzibą plemienia zwanego Łęczanami. Przez kilka stuleci pełnił ważną funkcję wśród wczesnośredniowiecznych miast Polski. Gród stracił na znaczeniu po założeniu w XIII w. po drugiej stronie Bzury Nowego Miasta Łęczycy.

ŁĘCZYCA - str. 7

Piątek
(skrzyżowanie dróg nr 702 i nr 703)

3,5 km

Pokrzywnica
(skrzyżowanie)

4,5 km

Żaborzeki
(skrzyżowanie)

5,5 km

Góra św. Małgorzaty
(skrzyżowanie przy gimnazjum)

6,0 km

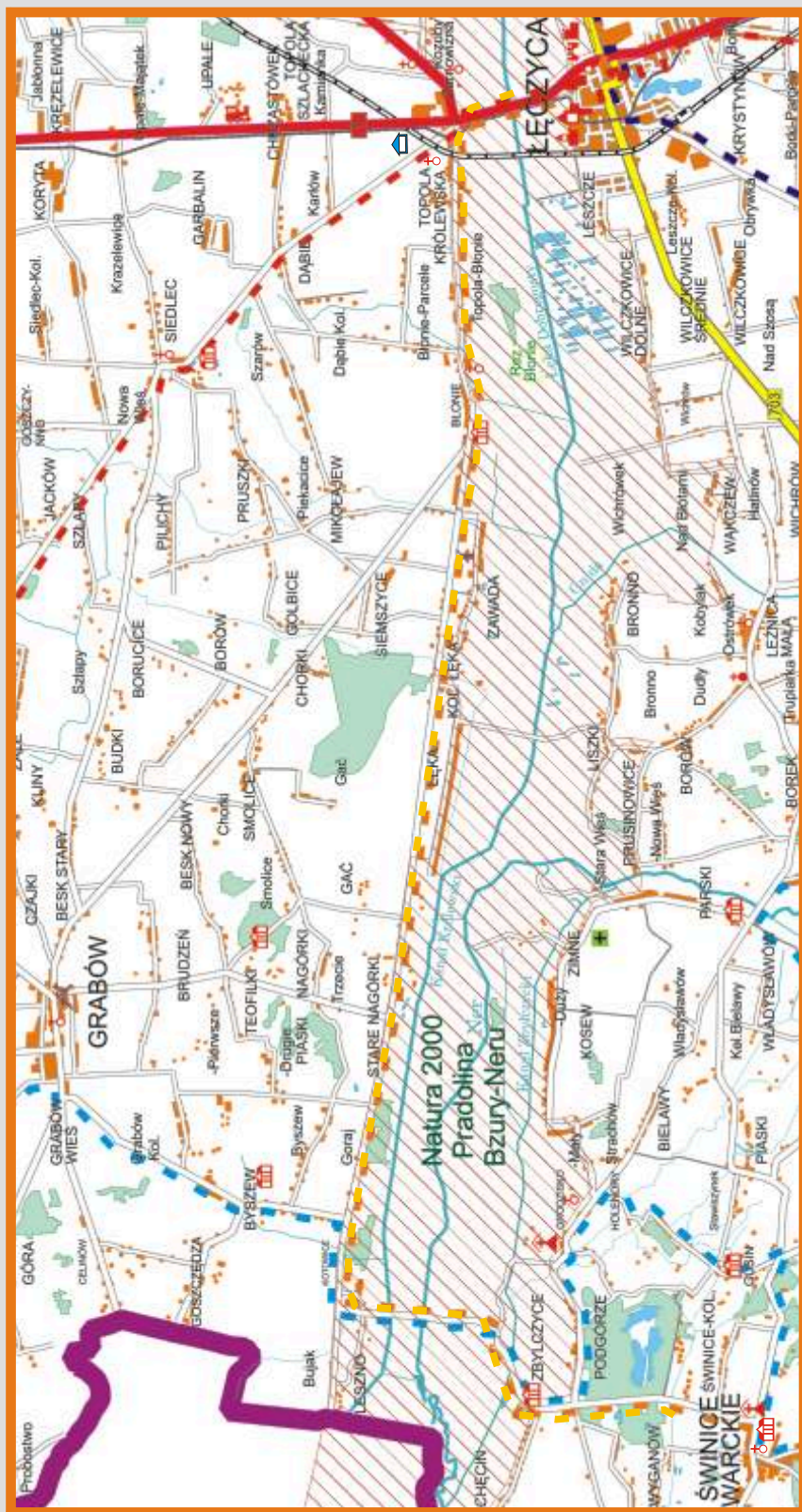
Tum
(kolegiata)

3,0 km

Łęczyca
(skrzyżowanie z drogą nr 1)

Zajazd SENATOR, Łęczyca ul. Ozorkowskie Przedmieście 47, tel. 24 721 24 04
Zajazd MONA, Borki 81 tel. 24 721 01 75
Restauracja KARGUL, Łęczyca ul. Ozorkowska 8, tel. 24 721 56 72, www.kargul.info
Bursa Szkolna, Łęczyca, ul. Kaliska 13, tel. 24 388 36 00
Gospodarstwo agroturystyczne:
- OBERŻA NA PROGUTUMU, Kwiatkówkę 26, tel. 609 623 792 www.naprogutumu.pl
- M. Kubus, Konarzew 64, tel. 24 722 19 24

NOTATKI:

Kościół w Błoniach

Dwór w Zbylczycach

Świnice Warckie - miejsce chrztu św. Faustyny

Świnice Warckie - miejsce wypoczynku

ŁĘCZYCA

Murowany, neobarokowy kościół wg projektu Józefa Dziekońskiego wybudowano w 1913-16 r. w miejscu starego, modrzewiowego kościoła pw. Wszystkich Świętych. Od 80-ciu lat działa tu Rolniczy Zakład Doświadczalny. Jego zabudowania gospodarcze i mieszkalne zajmują dawny zespół folwarczny Orsetich. Zachował się tu m.in. XIX-wieczny budynek folwarczny, który niegdyś był własnością Wilhelma Orsetiego.

REZERWAT ŁŁONIE

Rezerwat słonoroślowy powstał w celu ochrony fragmentu silnie zasolonego torfowiska niskiego i stanowiska roślinności halofilnej, w tym takich roślin jak: soliród zielony, ostrzew rudy i mlecznik nadmorski.

ŚWINICE WARCKIE

Klascystyczny kościół św. Katarzyny wzniesiony w 1859 r. w stylu neoklasykistycznym za sprawą Kazimierza Karwowskiego ówczesnego dziedzica. We wnętrzu barokowe ołtarze oraz pamiątki związane ze św. Faustyną. Zachował się tu neoklasykistyczny dwór z 1910 r. wokół, którego zachowały się resztki parku a w nim pomnikowe drzewa. Na centarzu grób rodziców świętej Faustyny.

ŚWIĘTA FAUSTYNA KOWALSKA

Przyszła na świat 25 sierpnia 1905 r. we wsi Głogowiec jako trzecie z dziesięciorga dzieci. Ochrzczona w parafii św. Kazimierza w Świnicach Warckich. Do szkoły chodziła niecałe trzy lata i jako kilkunastoletnia dziewczyna opuściła rodzinny dom, by na służbie u zamożnych rodzin w Aleksandrowie, Łodzi i Ostrówku zarobić na własne utrzymanie i pomóc rodzicom. Głos powołania odczuwała już od siódmego roku życia, ale wobec braku zgody rodziców na wstąpienie do klasztoru, próbowała go w sobie zagłuszyć. W 1925 r. wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Warszawie. W klasztorze, jako s. Maria Faustyna, przeżyła trzynaście lat pełniąc obowiązki kucharki, ogrodniczki i fur-tianki. Była w wielu domach zgromadzenia, naj-dłużej w Płocku, Wilnie i Krakowie. Siostra Fau-styna często chorowała. Zmarła w 1938 r. Kano-nizowana przez Jana Pawła II w 2000 r. Od 2005 r. w Świnicach jest klasztor.

Łęczyca (skrzyżowanie z drogą nr 1)

3,0 km

Topola Królewska (przejazd przez tory PKP)

3,5 km

Błonie (kościół)

4,5 km

Kolonia Łęka (kapliczka)

10,0 km

Most na Kanale Królewskim 3,0 km

Zbylczycze (dwór)

4,0 km

Świnice Warckie (sanktuarium)

Hotel CHROBRY **, Topola Królewska 37a, tel. 24 722 34 00, www.hotelchrobry.pl

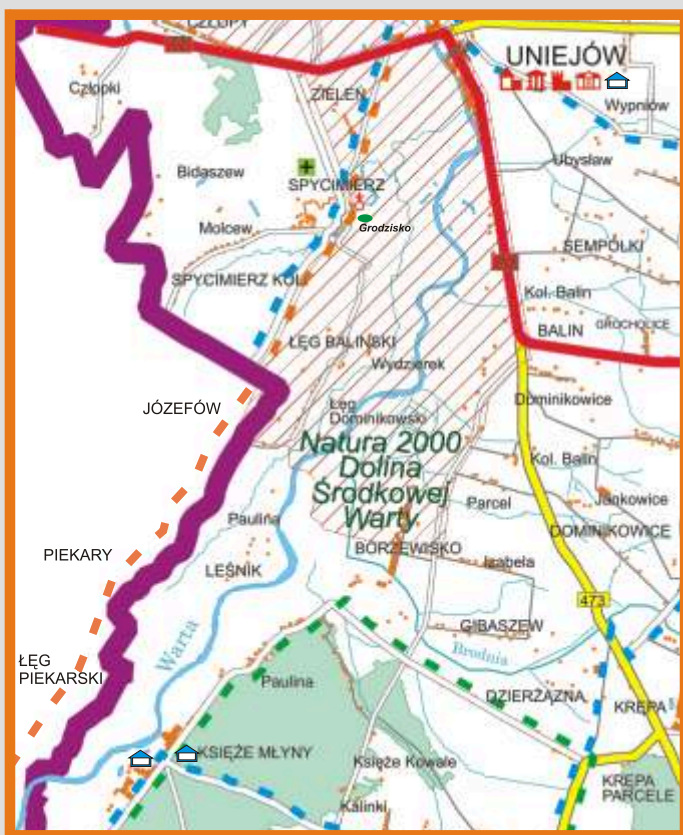
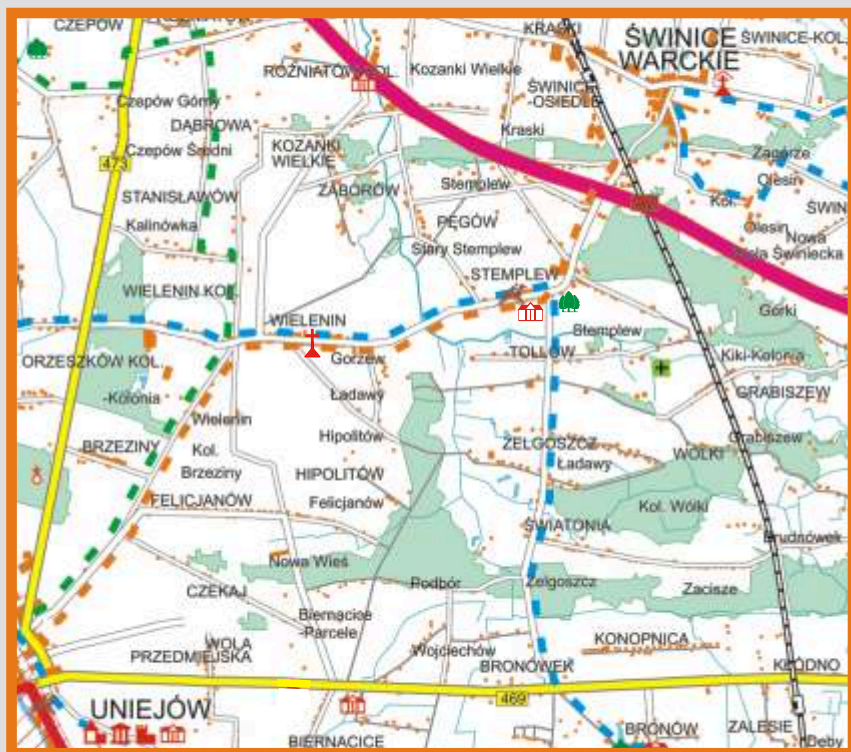
NOTATKI:

.....

.....

.....

SZLAK BURSZTYNOWY ODCINEK NADWARCIAŃSKI

Skęczniew tama

Łódzkie - turystyka rowerowa

Kościół w Wieleniu

Nad Wartą w Uniejowie

Dywany kwiatowe w Boże Ciało w Spycymierzu

Kościół w Skęczniewie

STEMPLEW

Zespół folwarczny z 2. poł. XIX w., na który składają się: dwór, gorzelnia, budynki gospodarcze oraz park (m.in. pomnikowa toполя czarna oraz dęby). W latach 70. XX w. dwór został całkowicie przebudowany, utworzono tu Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

WIELENIN

Kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła i św. Doroty. Ciekawostką jest materiał, z którego kościół zbudowano. Są to cegły wykute z wapiennej skały, która jeszcze do niedawna była wydobywana w pobliskim kamieniołomie. W okolicy wiele domów budowano z tego materiału.

SPICYMIERZ

Jedna z najstarszych osad. W pobliżu znajduje się grodzisko stożkowe, świadczące o bardzo starej genezie osadniczej tego obszaru. Był to we wczesnym średniowieczu jeden z ważniejszych grodów nad Wartą, siedziba kasztelanii spycymierskiej. Parafia liczy ponad 900 lat. Zachował się układ zabudowy przestrzennej o nieregularnym, wielodrożnym rozmieszczeniu siedlisk, określona mianem wsi „kupowej”. Dzisiaj wieś znana jest w całym kraju z wyjątkowo pięknego zwyczaju związanego z obchodami Bożego Ciała. Co roku mieszkańcy układają barwny dywan kwiatowy wzdłuż liczącej około 2 km trasy procesji prowadzącej wokół wsi.

ŁĘG PIEKARSKI (woj. wielkopolskie)

Odkryto tu znaczne cmentarzysko ze starszego okresu rzymskiego (I-II w. n.e.), składające się z trzech grobów książęcych, w których bogate wyposażenie wskazuje na intensywny rozwój społeczny mieszkających tu plemion, jak również są świadectwem ich rozległych kontaktów handlowych na Szlaku Bursztynowym. W kurhanach odnaleziono m.in. srebrne czarki, liczne wyroby z brązu oraz kości do gry.

SKĘCZNIW (woj. wielkopolskie)

Kościół pw. św. Trójcy wybudowany w stylu klasycystycznym w 1825 r. We wnętrzu, w ołtarzach bocznych rzeźby z XVII w., w ołtarzach bocznych rzeźby barokowe. Zabytkiem jest figura Chrystusa Zmartwychwstałego o cechach gotyckich. Istnieje tu również park dworski z alejami lipowymi i pojedynczymi okazami starodrzewia.

ZAPORA CZOŁOWA ZBIORNIKA JEZIORSKO

Liczy 2700 m. Po środku zlokalizowano elektrownię wodną o mocy prawie 5 MW.

winice
Warckie
(sanktuarium)
4,0 km

Kolonia
Głogowiec
(przejazd nad
autostradą)
1,5 km

Stemplew
4,5 km

Wielenin
(kościół;
w zejściu)
5,5 km

Uniejów
(Plac
Kolegiacki)
3,0 km

Spycymierz
3,0 km

Granica
województwa
4,0 km

Łęg
Piekarski
5,0 km

Skęczniew
4,0 km

Zapora
czołowa
Jeziorska,
granica
województwa

Termy Uniejów, Uniejów ul. Zamkowa 6, www.termyuniejow.pl
- Kasztel (noclegi) NA GORĄCYCH ŹRÓDŁACH, tel. 63 288 89 50,
- Hotel Zamek Uniejów, Baseny Termalne, Restauracja tel. 63 288 89 50
Gospoda POD BRZOZAMI, Uniejów, ul. Dąbska 26, tel. 63 288 95 84
Pokoje gościnne:

- Uniejów ul. Turecka 2, tel. 609 430 865
- Uniejów ul. Bł. Bogumiła 30, tel. 603 114 078, www.uniejow.pl/pokoje.htm
- LEŚNA PRZYSTAN, Uniejów ul. Polna 50, tel. 669 330 510
- BABIE LATO, Uniejów ul. Bł. Bogumiła 18, tel. 693 115 624

Ośrodki Wypoczynkowe:

- LEŚNE DOMKI, Księża Młyny 15, tel. 43 678 74 02
- POD AKACJAMI, Księża Młyny 16G, tel. 601 151 919
- VANTUR, Księża Młyny 14a, tel. 600 899 685, www.vantur.pl

Gościniec NAD WARTĄ, Uniejów, ul. Sienkiewicza 137, tel. 63 288 84, www.gosciniacuniejow.pl
Zajazd ZŁOTY RÓG, Uniejów, ul. Sienkiewicza 75, tel. 502 524 386, www.zlotyrog-unijow.pl

Gospodarstwo agroturystyczne,

- T. Figińska, Siedlątków 7, tel. 43 678 17 83

- K. Juda, Siedlątków 19, tel. 609 228 944 www.jeziorsko.com.pl

Ołtarz z obrazem Matki Boskiej Siedlątkowskiej

Kościół w Brodni

Cmentarz wojenny w Glinnie

Gospodarstwa agroturystyczne:

- Agroturystyka Popów, Popów 3a, tel. 43 678 16 92
- Sumex, Pęczniew, ul. 40-lecia PRL 2/21, tel. 601 372 203
- A. Dygas, Popów 27, tel. 43 678 17 71, www.ania-dygas.w.interia.pl
- Eko- Agroturystyka, Popów 3a, tel. 43 678 17 78
- A. Grzybowska, NAD JEZIOREM, Brzeg 111, tel. 693 300 808
- K. Józwik, TOPOLA Brodnia 35, tel. 602 243 937
- J. Sobczak, Brodnia 72, tel. 43 678 19 03
- J. Bukowska, Brodnia Kolonia, tel. 43 678 18 96
- J. Murawiak, Kraczynki 6, tel. 607 994 370
- I. P. Lipiński, Kraczynki 32, tel. 43 679 02 96

SIEDŁĄTKÓW

Wieś letniskowa położona nad Jeziorskiem. Przy budowie zbiornika archeolodzy odkryli tu pozostałości grodu rycerskiego. Zabytkiem jest barokowy kościół św. Marka Ewangelisty z końca XVII w. umiejscowiony w depresji; chronią go betonowe wały przeciwpowodziowe i system odwadniająca zbiornika. Kościół jest Sanktuarium Matki Boskiej zwanej Siedlątkowską. Znajdujący się za kościołem klif ukazuje profil geologiczny moreny wypłukanej przez wody zbiornika.

PĘCZNIEW

Drewniany kościół św. Katarzyny z 1761 r., we wnętrzu znajdują się renesansowe i późnobarokowe ołtarze. Na miejscowym cmentarzu znajduje się mogiła 7 polskich żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. W okolicy wsi odkryto grodzisko stożkowe, z przełomu XIII/XIV w. oraz cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej, a także ślady osadnictwa z okresu rzymskiego.

BRODNIA

Była jednym z ulubionych miejsc Władysława Jagiełły na drodze z Sieradza do Wielkopolski. Zabytkiem jest drewniany kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika wzniesiony w XVIII w., a rozbudowany w 1886 r. W Brodni urodził się i pracował jako nauczyciel Kazimierz Deczyński (1800-38), bojownik o sprawę chłopską i uczeń powstania listopadowego, bohater powieści Leona Kruczkowskiego *Kordian i cham*.

GLINNO

Dogodne miejsce widokowe, szczególnie do obserwowania ptaków Jeziorska wiosną i jesienią. Na zboczu rozległej doliny Warty polskie schrony bojowe. Na cmentarzu znajduje się kwatery wojenna gdzie pochowano ok. 100 polskich żołnierzy walczących na linii Warty 5/6 września 1939r.

Granica województwa

4,0 km

Siedlątków (kościół)

6,0 km

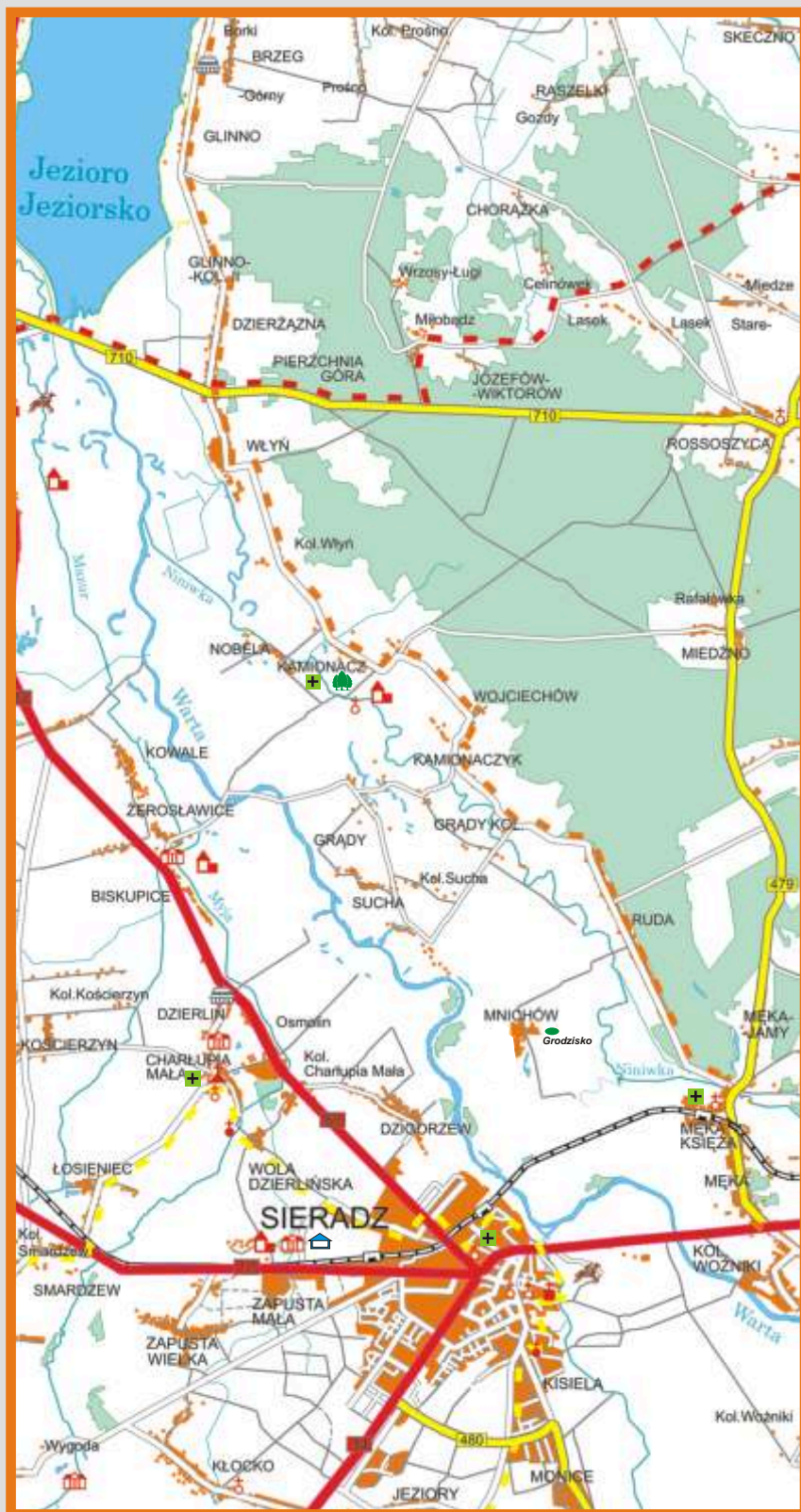
Pęczniew (skrzyżowanie w centrum)

8,0 km

Brzeg (węzeł szlaków)

6,5 km

Włyn (skrzyżowanie z drogą nr 710)

Kościół w Kamionaczu

Schron bojowy z 1939 r.

Kościół w Sieradzu Męce

Rezerwat PÓLBORU

SIERADZ - noclegi str 97

NOTATKI:

.....

.....

.....

KAMIONACZ

Warto zobaczyć kościół św. Marcina, wzniesiony w 1840-45 r. z fundacji Jarocińskich. We wnętrzu znajdują się trzy ołtarze z XIX w. w stylu późnoklasycystycznym. W ołtarzu głównym rzeźba św. Marcina pochodząca z początku XVI w. Ponadto klasycystyczna ambona wykonana ok. poł. XIX w. oraz średniowieczny krucyfiks z XIV w. W parku podworskim stoi dawny dwór. Na cmentarzu znajduje się mogiła żołnierzy 28. Pułku Piechoty Strzelców Kaniowskich z Łodzi, którzy zginęli w wojnie obronnej 1939 r.

MNICHÓW (2 km)

Wieś prawdopodobnie założyli kanonicy regularni ze wsi Męka. Zachowało się koliste grodzisko będące pozostałością po grodzie, który istniał tu w VI-VIII w. Jest to prawdopodobnie najstarszy ośrodek władzy terytorialno-plemiennej na ziemi sieradzkiej.

MĘKA

Dzielnica Sieradza, włączona w granice miasta w 1979 r. Zachował się ciekawy pod względem technicznym, kościół św. Wojciecha drewniany, kościół obmurowano cegłą i otynkowano. Obok kościoła są cenne drzewa, wśród nich pomnik przyrody: tzw. dąb św. Wojciecha, który ok. 996 r. miał tu odprawić Mszę Świętą. Podczas II wojny światowej trwały tu ciężkie walki. Wsi bronił 1 bat. 31 Pułku Strzelców Kaniowskich. Na parafialnym cmentarzu jest kwatery wojenna 105 polskich żołnierzy. Przy moście na drodze z Sieradza do Zdunskiej Woli pomnik poświęcony walczącym w obronie Ojczyzny. Na północ od osiedla znajduje się kąpielisko zwane Żwirownią, powstałe w wyniku wypełnienia wodą wyrobiska. Teren zagospodarowano sezonowymi domkami kempingowymi.

SIERADZ - str. 97

REZERWAT PÓLBORU

Rezerwat leśny chroni naturalne fragmenty świetlistej dąbrowy i łąk z licznymi stanowiskami roślin chronionych. Krajobraz rezerwatu tworzy pomnikowy, 130-140-letni drzewostan dębowo-sosnowy.

Włocławek
(skrzyżowanie z drogą 710)

5,0 km

Kamionacz

6,5 km

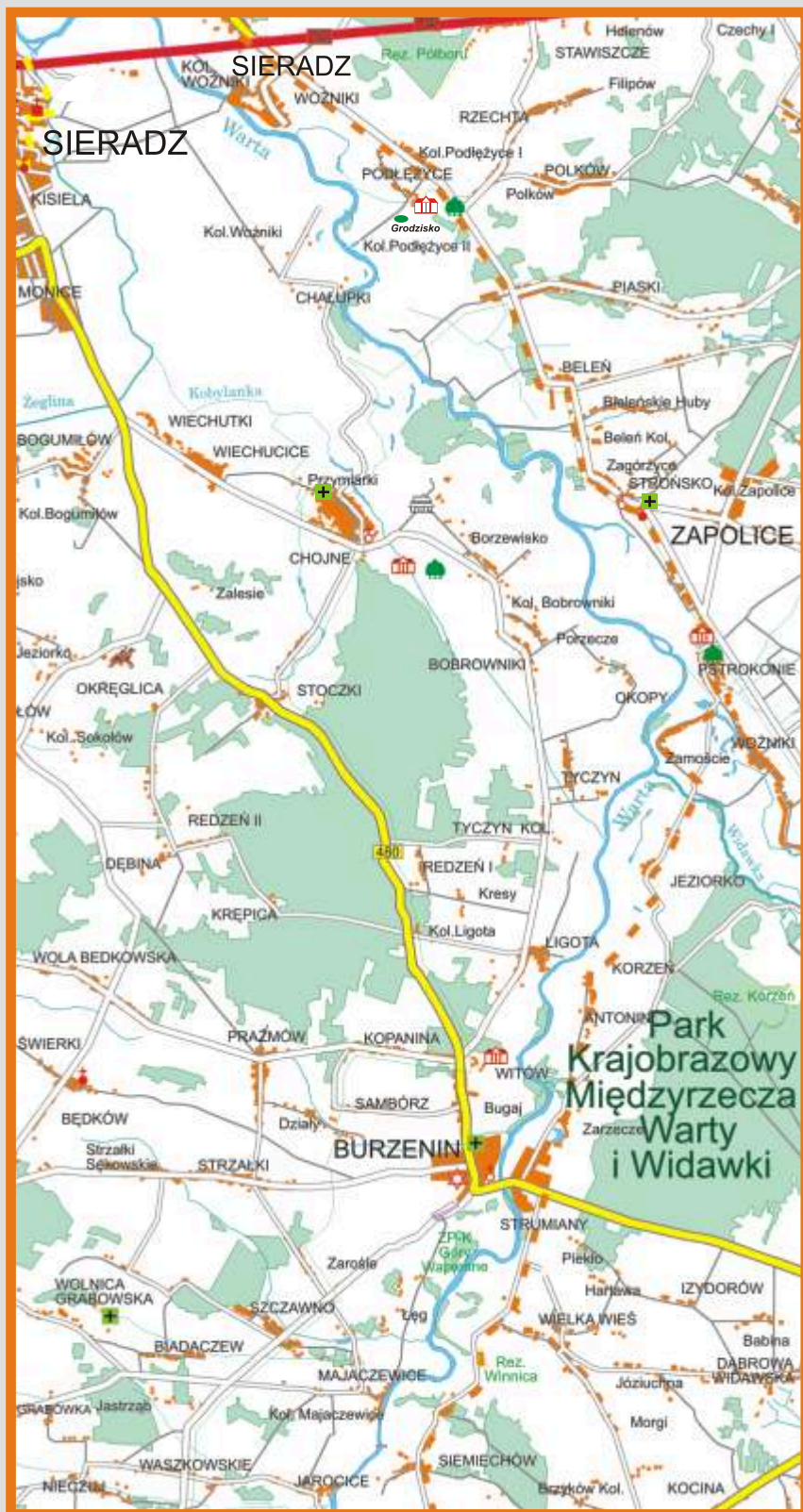
Ruda
← 2 km
Mnichów grodzisko

3,0 km

Męka Książa
(skrzyżowanie z drogą nr 479)

2,0 km

Kol. Woźniki
(skrzyżowanie z drogą nr 12)

Kościół w Strojnsku

Romańska płaskorzeźba w Strojnsku

Kwatera wojenna w Strojnsku

Kościół w Burzeninie

PODŁĘZYCE

Stał tu dwór Stawskich. Budynek dworu został po II wojnie światowej znacznie przebudowany i zatracił pierwotny wygląd. Otaczający go park z XIX w., niegdyś o charakterze krajobrazowym, również już po wojnie uległ dewastacji. Wśród łąk na terenie Podłężyc zachowały się pozostałości grodziska pierścieniowatego, będące reliktem średniowiecznego grodu zniszczonego prawdopodobnie w XV w.

STROJNSKO

Zabytkiem jest późnoromański kościół parafialny św. Urszuli z 1. poł. XIII w., z kamiennym, rzeźbionym tympanonem romańskim o skandynawskiej genezie. Kościół rozbudowano w 1726 r., zaś kaplicę i wieżę wzniesiono w XX w. Z wysokiego zbocza doliny Warty rozciąga się piękny widok na okolicę. U podnóża stoku doliny znajdują się cztery schrony bojowe z 1939 r. Na cmentarzu mieści się kwatery 280 żołnierzy poległych w kampanii wrześniowej w 1939 r., pomnik poświęcony żołnierzom Armii „Łódź” oraz upamiętniająca walki armata.

PSTROKONIE

We wsi znajduje się dawny zespół dworsko-parkowy, w obrębie którego warto zwrócić uwagę na eklektyczny dwór oraz na pomnikowe okazy dębów w otaczającym go parku.

REZERWAT KORZEŃ

Obejmuje kompleks bagien śródleśnych o dużej wartości przyrodniczej. Przedmiotem ochrony jest torfowisko o charakterze przejściowym oraz dobrze zachowana biocenoza olsu torfowcowego i olsu porzeczkowego.

BURZENIN

Dawne miasto, za datę lokacji przyjmuje się 1378 r. Prawa miejskie potwierdził w 1419 r. król Władysław Jagiełło. Burzenin położony był przy tzw. szlaku solnym. W czasie II wojny światowej Niemcy wysiedlili mieszkańców ze względu na utworzenie tu poligonu dla wojsk pancernych. Dziś pamiętką po Burzeninie jako dawnym ośrodku miejskim jest m.in. zwarta zabudowa oraz nietypowy trapezowaty rynek z ulicami wychodzącymi z naroży. Warto tu zobaczyć barokowy kościół św. Wojciecha i Stanisława z XVII w., we wsi znajduje się też synagoga, wybudowana w poł. XIX w. Wieś jest miejscowością wypoczynkową. Znajdują się tu ośrodki rekreacyjne, pole biwakowe, plaża i kąpielisko.

REZERWAT WINNICA

Rezerwat florystyczny utworzony w celu ochrony rzadkich w Polsce środkowej muraw i zarośli kserotermicznych. Występują one na 300 m odcinku w obrębie skarpy doliny Warty na odkrywczej margli jurajskiej. Ciepłolubne rośliny związane z podłożem wapiennym.

Kol. Woźniki
(skrzyżowanie z drogą nr 12)

3,0 km

Kolonia Podłężyce

5,0 km

Strojnsko
(skrzyżowanie)

3,5 km

Pstrokonie
(skrzyżowanie)

5,0 km

Strumiany
(skrzyżowanie z drogą nr 480)

4,5 km

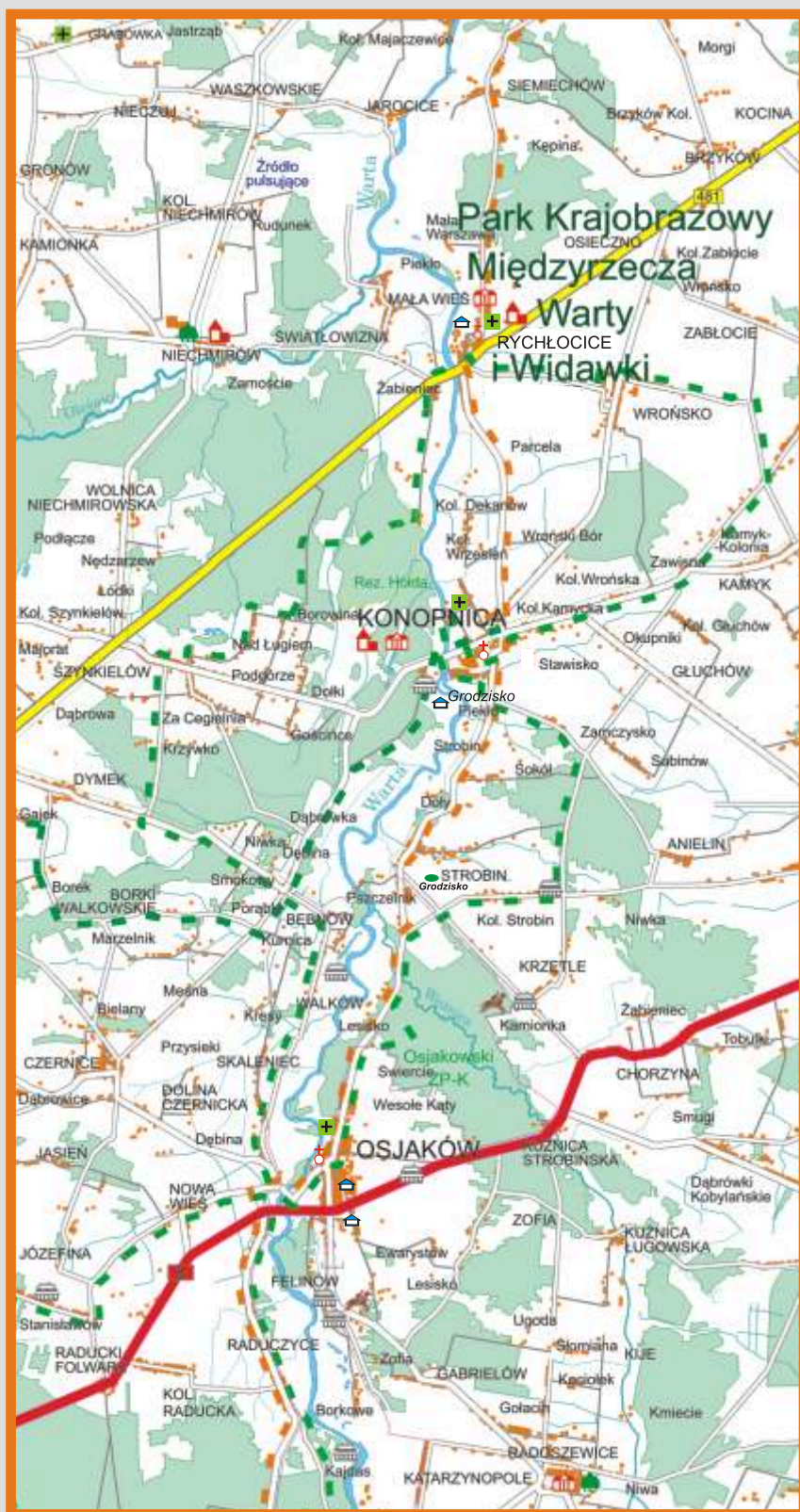
Siemiechów
(skrzyżowanie)

NOTATKI:

.....

.....

.....

Kaplica w Rychłocicach

Konopnica widok z Zamczyska

Europejskie Świątyni Bursztynu

Osjaków - Warta przy przystani kajakowej

**PARK KRAJOBRAZOWY MIĘDZYRZECZA
WARTY I WIDAWKI - str. 167**

RYCHŁOCICE

W 1918 r. staraniem Lucyny Treпки wzniesiono obecną drewnianą, krytą gontem świątynię pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. We wnętrzu znajduje się późnobarokowe wyposażenie a obok kościoła stoi drewniana dzwonnica konstrukcji słupowej. Zabytkiem jest też klasycystyczny dwór, wzniesiony w latach 1820-30, który do dzisiaj jest w użytkowaniu rodziny Nekandów-Trepków. Wokół dworu rozciąga się park. Przy szosie do Konopnicy wznosi się niewielki kurhan, będący pamiątką walk w czasie Powstania Styczniowego.

KONOPNICA

Zabytkami są: kościół parafialny pw. św. Rocha (wczesnobarokowa, popaulińska świątynia z 1642 r.) i dwór (wzniesiony w XIX w. wg projektu H. Marconiego w stylu romantycznego gotyku), mieszczący dziś dom pracy twórczej Politechniki Łódzkiej. W pobliżu stoi pseudogotycki spichlerz z 1. poł. XIX w., a w parku rosną okazałe drzewa. Jest popularną wsią letniskową. Około kilometra na południe od centrum wsi, nad Wartą znajdują się resztki wczesnośredniowiecznego grodziska stożkowatego zwanego „Zamczyskiem” z IV-I w. p.n.e. Corocznie w sierpniu odbywa się tu festyn nawiązujący do starożytnego szlaku bursztynowego.

STROBIN

Stwierdzono tu funkcjonowanie grodu obronowego w IV w. p.n.e., na podstawie znalezionych przedmiotów (naszyjniki, bransolety, pierścionki, sierpy). Poza tym odkryto tu dymarki starożytne piece hutnicze świadczące o istnieniu na tych terenach kultury przeworskiej (I-II w.).

OSJAKÓW

Dawne miasteczko (w latach 1446-1793). Zachował się miejski układ przestrzenny, którego centrum stanowi czworokątny rynek. W XVII w. właścicielami byli Masłowscy, a w XIX w. Psarscy. W 1912-14 r. wzniesiono neogotycki kościół parafialny św. Jadwigi (we wnętrzu zachowała się późnogotycka chrzcielnica z 1. poł. XVI w.). Na cmentarzu znajduje się mogiła powstańców 1863 r., poległych w bitwie pod pobliskimi Radoszewicami oraz groby ofiar nazizmu z okresu II wojny światowej. Dziś jest wsią letniskową, istnieją tu hotel, motel, zajazd, gospodarstwa agroturystyczne oraz przystań na szlaku kajakowym Warty.

Siemiechów
(skrzyżowanie)

2,5 km

Rychłocice
(skrzyżowanie z drogą nr 481)

4,5 km

Konopnica
(węzeł szlaków)

3,5 km

Strobín
(centrum)

5,0 km

Osjaków
(kościół)

1,5 km

Osjaków
(skrzyżowanie z drogą nr 8)

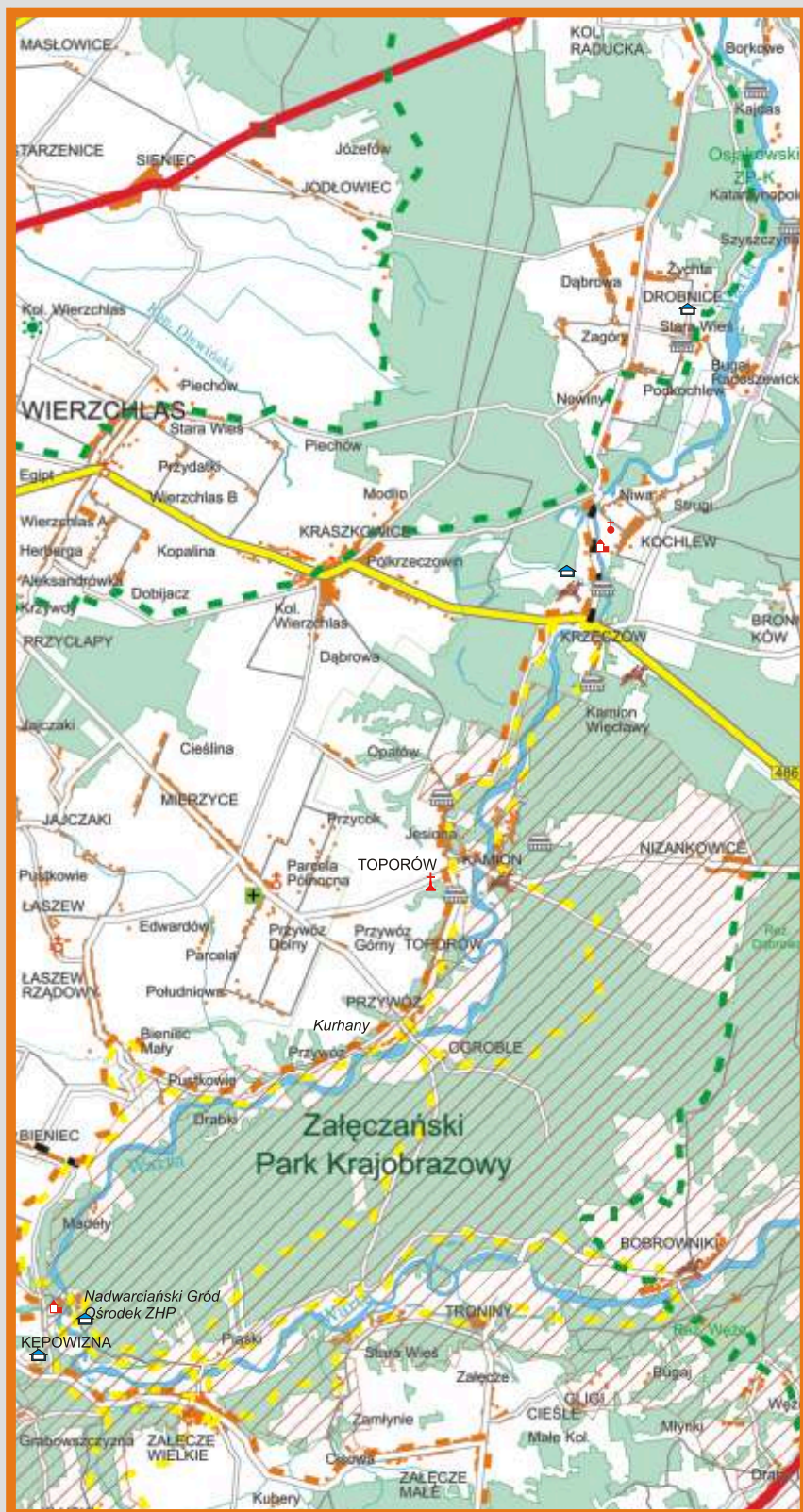
3,0 km

Raduszyce
Borkowe
(węzeł szlaków)

Hotel MAZUREK **, Osjaków ul. Piaskowa 11, tel. 43 842 33 18, www.hotelmazurek.pl
Motel ŁASUCH *, Kuźnia Strobińska 30, tel. 43 842 34 34, www.motel-lasuch.com.pl
Zajazd PODJADEK, Osjaków ul. Spacerowa 5, tel. 43 842 33 03, www.podjadek.git.pl
Ośrodek Wyp. KALINA, Drobnice 88, tel. 43 842 36 83, www.owkalina.republika.pl
Gospodarstwa agroturystyczne:

- T. Sztajgla, Strobín 77, tel. 43 842 35 50
- G.L. Mareccy, Osjaków, ul. Sienkiewicza 11 tel. 43 842 33 09 www.agroturystyka.wielun.pl
- E. Borek, Osjaków, ul. Ścieżkowa 12, tel. 43 842 30 58
- H. Dubecka, Osjaków, ul. Słowackiego 12, tel. 43 824 35 33
- W. Sztajgla, Osjaków, ul. Kościelna 2, tel. 43 842 35 50
- H. Zjawńska, Felinów 8, tel. 43 842 34 19, www.agro-wczasy.prv.pl
- B. Podgórnjak, Felinów 8a, tel. 43 842 34 21
- E. Kempa, Felinów 14, tel. 603 970 785 www.agroturystyka.wielun.pl
- POD ORZECHEM, Józefina 1, tel. 43 842 34 04 www.agroturystyka.wielun.pl
- B. Gibas, Kajdas 1, tel. 43 841 89 00
- A. M. Wrześniński, Krzętle 1, tel. 43 842 36 61, www.goscinielowlasem.pl
- H. Piekara, Walków 29, tel. 43 842 35 03 www.agroturystyka.wielun.pl

SZLAK BURSZTYNOWY ODCINEK NADWARCIAŃSKI

Łódzkie - turystyka rowerowa

Ołtarz autorstwa J. Dudy-Gracza w Toporowie

Kurhany w Przywozie

Kościół w Łaszewie

Kępowizna dawny młyn

KOCHLEW

Nad Wartą stoi drewniany młyn, a we wsi stara kapliczka ze św. Janem Nepomucenem przyniesiona tu niegdyś przez powódź. Odkryto tu ślady dawnego osadnictwa prasłowiańskiego z epoki kamiennej.

KRZCZÓW

Atrakcją jest 300-letni park z pomnikowymi dębami i lipami. Na terenie wsi powstało dużo gospodarstw agroturystycznych.

KAMION - str. 157

TOPORÓW

Warto zobaczyć współczesny, murowany kościół parafialny, a w jego wnętrzu (na suficie) obraz namalowany w 1996 r. przez wybitnego polskiego malarza Jerzego Dudy-Gracza. Odkryto tu osadę z epoki żelaza i okresu późnorzymskiego, a wśród znalezisk - liczne żelazne narzędzia rolnicze, w tym radlice, kroje i półkoski. Badania archeologiczne prowadzone są od 1960 roku.

PRZYWÓZ

Istnieją tu kurhany z wczesnego okresu wpływów rzymskich (I-III w. n.e.). Jeden z kurhanów ma wysokość 4 metrów i średnicę ok. 25 m. Przypuszczalnie pochowano w nich wodzów plemiennych z II-III w. W grobach znaleziono wiele cennych przedmiotów, w tym złote i srebrne ozdoby. Pod kurhanami odkryto warstwę ciałopalenia oraz ślady starożytnej orki. Natomiast w sąsiedztwie kurhanów, odkryto osadę z epoki brązu (ok. 1200-800 lat p.n.e.).

ŁASZEW RZĄDOWY (2 km)

Wieś znana od 1386 r. Drewniany kościół typu wielurzędowego pw. św. Jana Chrzciciela z 1. poł. XVI w. (restaurowany w XVII i XVIII w.), odbudowany po pożarze w I. 90. XX w. Wewnątrz uwagę zwracają polichromie z poł. XVI w. oraz barokowe wyposażenie, w tym ołtarz główny z poł. XVII w. i późnogotycka chrzcielnica z XVI w.

KĘPOWIZNA

Znajduje się tu zabytkowy, drewniany młyn wodny zbudowany w 1910-12 r. Obok nad Wartą rozległa plaża a w lesie ośrodki wypoczynkowe.

ZALECZE WIELKIE

Jest wsią letniskową. Miejscowość znana z ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego ZHP "Nadwarciański Gród", przepięknie położonego w sercu Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

ZALECZAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY - str. 155

Ośrodki Szkoleniowo-Wypoczynkowe:

- KAMION, Kamion 7, tel. 607 502 926, www.kamion.pl
- ZHP, Kamion 125, tel. 502 870 043, www.osw_zhp_kamion.republika.pl
- ZHP NADWARCIAŃSKI GRÓD, Załęcze Wielkie 89, tel. 438 41 20 80, www.zalecze.pl
- RITMO, Krzczów, tel. 793 540 040, www.zajazdritmo.wielun.pl
- ZNP, Mierzyce Toporów, ul. Nadwarciańska 139, tel. 42 636 29 04
- WARTA, Kępowizna- Kałuże, tel. 501 067 596, www.osw-warta.prv.pl
- Zajazd RITMO, Krzczów 49, tel. 43 842 15 23
- Gospodarstwa agroturystyczne:
- RANCZO ZA MOSTEM, Kamion 41, tel. 606 403 1541
- Krzczów ul. Wczasowa 2, tel. 504 006 917, www.ranczonadwarta.w.interia.pl
- Krzczów ul. Węclawska 2, tel. 43 842 15 10
- Toporów ul. Nadwarciańska 30, tel. 43 886 68 47
- Toporów ul. Szkolna 129, tel. 43 886 67 74

Raduszyce Borkowe (węzeł szlaków)

4,5 km

Podchlew (węzeł szlaków)

4,0 km

Krzczów (węzeł szlaków)

5,0 km

Toporów (skrzyżowanie)

2,5 km

Przywóz (węzeł szlaków)

6,0 km

Bieniec Mały

→ 2 km Łaszew Rządowy

7,5 km

Załęcze Wielkie (węzeł szlaków)

6,0 km

Załęcze Małe